

ADVIES

BELEIDSNOTA SOCIALE ECONOMIE 2024-2029

Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, Wetstraat 34-36, 1040 Brussel

W www.serv.be – T +32 2 209 01 11 – E info@serv.be

Adviesvraag	Op eigen initiatief	
Decretale opdracht	SERV-decreet 7 mei 2004 art. 20 (SAR-functie)	
Goedkeuring raad	26 november 2024	
Contactpersoon	Nele Vanheeswijck	nvanheeswijck@serv.be

Mevrouw Hilde CREVITS

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij

Hendrik Consciencegebouw

Koning Albert II laan 15

B-1210 Sint-Joost-ten-Node

Beleidsnota Sociale Economie 2024-2029

Mevrouw de viceminister-president

De SERV bezorgt u hierbij zijn advies op eigen initiatief over de Beleidsnota Sociale Economie 2024-2029. De Vlaamse sociale partners brengen daarin een aantal aspecten onder de aandacht die voor hen prioritair zijn vanuit sociaal-economisch perspectief. De SERV geeft aan waar hij een partner kan en wil zijn voor de verdere concretisering van het beleid op het domein Sociale Economie.

De SERV kijkt er alvast naar uit om met u en uw beleidsmedewerkers in overleg te gaan en samen te werken.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Danny Van Assche
voorzitter

Inhoud

Krachtlijnen	5
Advies	7
1. Inleiding	7
2. Maak een vlotte toeleiding van doelgroepwerknemers tot topprioriteit	8
3. Optimaliseer het collectief maatwerk via nieuwe instroom en een dynamisch doorstroomkader	9
3.1 Nieuwe instroom	9
3.2 Optimalisering (doorstroom)kader	10
4. Zet het individueel maatwerk nog sterker in de markt	11
5. Verdiep de samenwerking tussen sociale – en reguliere economie	12
6. Versterk de lokale inbedding van de sociale economieondernemingen	14
7. Blijf de sociale partners betrekken bij het beleid rond sociale economie.	15

Krachtlijnen

- **Een vlotte indicering en toeleiding van doelgroepwerknemers naar jobs in de sociale economie of het reguliere circuit is, gezien het een kerntaak is van VDAB, terecht een topprioriteit.** Er moet blijvend onderzocht worden waar efficiëntiewinsten kunnen geboekt worden in de manier van screening en de doorlooptijden van de indicering door VDAB. Ook duidelijke, transparante informatie over het indiceringsproces aan alle betrokkenen kan hiertoe bijdragen. Het vier-ogenprincipe moet daarbij behouden blijven en de toekenning van het advies moet uniform gebeuren.
- **Het is belangrijk dat personen met een ticket collectief maatwerk er effectief terecht kunnen. Daartoe moet gewerkt worden aan nieuwe instroom, via nieuwe plaatsen enerzijds en het wegwerken van de geografische of inhoudelijke mismatch tussen vraag en aanbod anderzijds.** Het groeipad van minstens 1.000 extra plaatsen is positief. Onderzoek tegelijkertijd waarom het huidige contingent niet volledig is ingevuld en er voor een deel van de beschikbare vacatures geen match kan worden gemaakt met de werkzoekenden met een advies. Werk eventuele knelpunten weg.
- **Het is positief dat het huidige doorstroomkader wordt hervormd naar een meer dynamische loopbaanpak op maat. Naast nieuwe instroom moet - waar mogelijk en met de mogelijkheid van de terugvalpositie - nl. ook worden ingezet op gerichte doorstroom.** Daartoe is het o.a. belangrijk om de drempels voor werkgevers in de reguliere economie te verlagen. Verder is het aangewezen dat doorstroom al doorheen de tewerkstelling binnen de sociale economie aan bod komt en er stelselmatig naartoe wordt gewerkt, dat er o.a. via nazorg wordt gewerkt aan duurzame doorstroom en dat de terugkeergarantie wordt geoptimaliseerd.
- **De sociale partners kunnen zich vinden in de verdere uitbouw van de enclavewerking vanuit maatwerkbedrijven in private ondernemingen** en het onderzoek of dit ook mogelijk is voor micro-ondernemingen en kmo's, zonder daarbij in te boeten op de **kwalitatieve begeleiding** van doelgroepwerknemers. Tegelijkertijd is het belangrijk dat de minister alert is voor het feit dat enclaves zich vooral situeren binnen het industrieel weefsel, dat vandaag onder druk staat.
- **Zet in op een sterk individueel maatwerk.** Dat vraagt om een goede en voldoende fijnmazig te monitoring van de maatregel, en snelle bijsturing waar nodig. Naast een vlotte indicering door VDAB is het cruciaal dat ook het toekennen van de tewerkstellingsondersteunende maatregelen en de toeleiding sneller gebeuren. Daarbij moet in eerste instantie de administratieve flow voor werkgevers worden aangepakt. Daarnaast is ook ontzorging en ondersteuning van de werkgever en werknemer/ werkzoekende

wenselijk. Om het gebruik van de maatregel nog meer te stimuleren benadrukt de SERV het belang van een sterke communicatie-strategie en het optimaliseren van de ruimere bereikstrategie. Tot slot herhaalt de SERV het belang van kwalitatieve begeleiding waar nodig, en van voldoende middelen om die begeleiding te garanderen. Gezien een groot deel van de begrotingsinspanning die in 2025 binnen de sociale economie moet worden gerealiseerd op dit begrotingsartikel wordt genomen, vraagt de SERV zich af hoe de minister de begeleiding voor deze kwetsbare doelgroep binnen IMW wil blijven garanderen?

- **Informeel reguliere ondernemingen over de meerwaarde die sociale economieondernemingen voor hen kunnen creëren en stimuleer samenwerking.** Benut het potentieel van sociale economieondernemingen bovendien om te sturen op ruimere strategische doelstellingen in het arbeidsmarktbeleid, zoals de transitie naar een inclusieve arbeidsmarkt. Ga tot slot ook binnen het ondersteuningsinstrumentarium na hoe de brug tussen sociale economie, MVO en ondernemers kan worden versterkt.
- **Verstevig de banden tussen sociale economie en lokale besturen verder.** Evalueer daartoe de lokale regierol sociale economie en werk, stuur bij waar nodig en veranker deze (regie)rol binnen een apart regelgevend kader rond lokaal arbeidsmarktbeleid. Werk tot slot het inhoudelijk en financieel kader voor het aanvullend lokaal dienstenaanbod (ALD) verder uit.

Advies

1. Inleiding

Op 15 november 2024 maakte de Vlaamse Regering de beleidsnota's 2024-2029 over aan het Vlaams Parlement. De beleidsnota's bevatten de strategische plannen van de leden van de Vlaamse Regering voor de uitvoering van het regeerakkoord en het (lopend) beleid dat niet in het regeerakkoord wordt vermeld.

In uitvoering van zijn decretale opdracht brengt de SERV-advies uit over de beleidsnota's die behoren tot het werkveld van de SERV. Met deze adviezen wil de SERV vooral een voorzet geven voor de verdere concretisering van de ambities van de Vlaamse regering en aangeven bij welke prioritaire dossiers de SERV intens betrokken wenst te worden of zelf het voortouw wil nemen. Deze adviezen gaan niet in op alle aspecten. Het voorliggende advies gaat in op **vijf prioriteiten**, die in mijn liggen met de prioritaire doelstellingen van de minister.

- Maak een **vlotte toeleiding van doelgroepwerknemers** tot topprioriteit
- Optimaliseer het **collectief maatwerk** via nieuwe instroom en een dynamisch doorstroomkader
- Zet het **individueel maatwerk** nog sterker in de markt
- Verdiep de **samenwerking** tussen sociale – en reguliere economie
- Versterk de **lokale inbedding** van de sociale economieondernemingen

De SERV waardeert dat het regeerakkoord en de beleidsnota's veel ruimte voorzien voor overleg. De sociale partners willen daarin ten volle hun rol opnemen, met inhoudelijke expertise en sterk studiewerk en als representatief forum voor akkoorden en gedragen beleidsadvies in Vlaanderen.

De SERV hoopt dan ook op een sterke, structurele dialoog tussen de sociale partners en de Vlaamse Regering en met het Vlaams Parlement. De SERV waardeert in dat verband alvast dat het regeerakkoord verwijst naar de SERV en VESOC om werkgelegenheidsakkoorden af te sluiten en om de sociale partners volwaardig te betrekken bij de voorbereiding en uitvoering van het Vlaamse arbeidsmarktbeleid, inclusief het beleid rond de sociale economie in Vlaanderen.

De sociale partners zijn daarom vragende partij om aan het begin van deze legislatuur en vervolgens jaarlijks een VESOC-overlegagenda met de Vlaamse Regering af te spreken als basis voor VESOC-akkoorden en voor SERV-adviezen en studiewerk in een vroege fase over belangrijke beleidsuitdagingen. Uiteraard is ook proactief (informeel) overleg belangrijk en mogelijk.

2. Maak een vlotte toeleiding van doelgroepwerknemers tot topprioriteit

Een vlotte indicering en toeleiding van doelgroepwerknemers naar jobs in de sociale economie of het reguliere circuit is, gezien het een kerntaak is van VDAB, terecht een topprioriteit. Momenteel lopen de wachttijden op tot enkele maanden (mede afhankelijk van de plaats en of het een automatisch recht dan wel een ICF-indicering betreft), wat in het bijzonder bij deze kwetsbare doelgroep nefast is¹.

Voor een ruime groep personen met een arbeidsbeperking bieden Collectief Maatwerk, Individueel Maatwerk en Arbeidsmatige Activiteiten binnen WSE een goede ondersteuning in hun stappen naar werk. **Het toekennen van het label om personen met een arbeidsbeperking toe te leiden naar sociale economie of reguliere werkgevers moet sneller dan nu gebeuren na indiening van het dossier**, en dit zowel voor het advies Collectief maatwerk, het advies Individueel maatwerk als het advies AMA WSE. **Het is belangrijk dat de VDAB blijvend onderzoekt waar efficiëntiewinsten kunnen geboekt worden in de manier van screening en de doorlooptijden van de indicering door VDAB**, zodat de indicering vlot en correct gebeurt. Ook duidelijke, transparante informatie over het indiceringsproces aan alle betrokkenen – personen, intermediairs (zoals CLB's, begeleiders arbeidsmatige activiteiten, ...), werkgevers en de maatwerkbedrijven – kan hiertoe bijdragen. Het vier-ogenprincipe moet wel worden behouden en het toekennen van het advies moet uniform gebeuren.

Het is positief dat er met VDAB concrete afspraken worden gemaakt rond over een efficiënte monitoring en een periodieke rapportering. Dit moet een gedifferentieerd beeld geven rond doorlooptijden om aan te tonen waar en wanneer er moet worden bijgestuurd enerzijds, en de transparantie naar werkgevers en burgers te verhogen anderzijds.

---

¹ SERV (2024). Advies Prioriteiten arbeidsmarktbeleid regeerperiode 2024-2029. Zie: <https://www.serv.be/node/16556>.

3. Optimaliseer het collectief maatwerk via nieuwe instroom en een dynamisch doorstroomkader

3.1 Nieuwe instroom

Het is belangrijk dat personen met een ticket collectief maatwerk er ook effectief terecht kunnen. Om dat te realiseren en personen met een arbeidsbeperking volwaardige tewerkstellingsmogelijkheden te bieden, afgestemd op hun individuele noden en mogelijkheden, vroeg de SERV reeds te **werken aan nieuwe instroom, via nieuwe plaatsen enerzijds en het wegwerken van de geografische of inhoudelijke mismatch tussen vraag en aanbod anderzijds**. Tegelijkertijd blijft het belangrijk om - waar mogelijk en met de mogelijkheid van de terugvalpositie - in te zetten op gerichte doorstroom naar de reguliere economie en een sterke wisselwerking en samenwerking tussen de sociale en reguliere economie, o.a. via het IMW (zie verder)².

- **Het voorziene groeipad van minstens 1.000 extra plaatsen is positief.** Uit het centenboekje blijkt dat het gaat om een 'groeipad maatwerk' dat zich hoofdzakelijk op het einde van de legislatuur situeert.

	2025	2026	2027	2028	2029
Groeipad maatwerk (in miljoen euro)	6	6	6	20	30

- **Onderzoek tegelijkertijd waarom het huidige contingent niet volledig is ingevuld en er voor een deel van de beschikbare vacatures geen match kan worden gemaakt met de werkzoekenden met een advies. Werk eventuele knelpunten weg.** In 2024-Q1 waren 19.169,71 VTE's van de toegekende 21.448,64 VTE's (of 89%) in de Vlaamse maatwerkbedrijven effectief ingevuld. Hoewel het contingent daarmee niet volledig is ingevuld, zijn er momenteel 3019 werkzoekenden met een advies collectief maatwerk³. Een screening van deze groep is eveneens aangewezen.

---

² VESOC-Werkgelegenheidsakkoord Iedereen nodig, iedereen mee: <https://www.serv.be/node/15171>.

³ Cijfers van augustus 2024. Bron: VDAB

3.2 Optimalisering (doorstroom)kader

Het is positief dat de minister streeft naar een stabiel en performant kader voor **collectieve inschakeling**, en dat er bij de optimalisering rekening wordt gehouden met de (periodieke) evaluaties van deze maatregel. Het is belangrijk om de SERV daar opnieuw bij te betrekken.

De SERV staat achter de doelstelling om ook het huidige doorstroomkader daarbij te hervormen naar een meer dynamische loopbaanaanpak op maat, in navolging van de (kleinere) aanpassingen die vorige legislatuur al gebeurden aan de doorstroomtrajecten. Om voldoende tewerkstellingskansen voor personen met een arbeidsbeperking te creëren, is het naast nieuwe instroom namelijk ook van belang om - waar mogelijk en met de mogelijkheid van de terugvalpositie - in te zetten op gerichte doorstroom naar de reguliere economie en een sterke wisselwerking en samenwerking tussen de sociale en reguliere economie, o.a. via het IMW⁴. Het is verder positief dat externe en interne doorstroom (met minder of zonder ondersteuning) als evenwaardig worden gezien en dat de minister ook een appel doet aan reguliere bedrijven om open te staan voor werknemers met een arbeidsbeperking. Het verwezenlijken van succesvolle doorstroom is namelijk niet alleen afhankelijk van de doelgroepwerknemer maar ook van de receptiviteit van de reguliere arbeidsmarkt. Daartoe is het o.a. belangrijk om de drempels voor werkgevers in de reguliere economie te verlagen (bv. door meer transparantie over kosten en verwachtingen t.a.v. de stageplaats bij doorstroomstages, door de procedure en administratie bij doorstroomtrajecten te vereenvoudigen, etc.)⁵. **De sociale partners benadrukken daarbij het belang van volgende elementen in het doorstroomkader om het aantal personen dat na het doorstroomtraject aan de slag kan in het NEC te vergroten.**⁶

- **Laat doorstroom al doorheen de tewerkstelling binnen de sociale economie aan bod komen en werk er stelselmatig naartoe.**
- **Zet in op duurzame doorstroom.** Nazorg is belangrijk en kan hiertoe bijdragen.
- **Optimaliseer de terugkeergarantie.**

De sociale partners kunnen zich vinden in de verdere uitbouw van de enclavewerking vanuit maatwerkbedrijven in private ondernemingen⁷ en het onderzoek of dit ook mogelijk is voor micro-ondernemingen en kmo's, zonder daarbij in te boeten op de **kwantitatieve begeleiding** van doelgroepwerknemers. Tegelijkertijd is het belangrijk dat de minister alert is voor het feit dat enclaves zich vooral situeren binnen het industrieel weefsel, dat vandaag onder druk staat.

---

⁴ VESOC-Werkgelegenheidsakkoord Iedereen nodig, iedereen mee: <https://www.serv.be/node/15171>.

⁵ SERV (2024). Advies BVR optimalisatie doorstroomtrajecten. Zie: <https://www.serv.be/node/16523>

⁶ SERV (2024). Advies BVR optimalisatie doorstroomtrajecten. Zie: <https://www.serv.be/node/16523>; SERV (2023). Advies BVR optimalisaties collectief maatwerk. Zie: <https://www.serv.be/node/15924>

⁷ VESOC-Werkgelegenheidsakkoord Iedereen nodig, iedereen mee: <https://www.serv.be/node/15171>.

4. Zet het individueel maatwerk nog sterker in de markt⁸

Ook de SERV vindt het belangrijk om in te zetten op een sterk individueel maatwerk. IMW biedt, complementair aan het collectief maatwerk, kansen op inclusieve en duurzame tewerkstelling met gepaste ondersteuning aan een ruime groep van personen met een arbeidsbeperking. Het blijft noodzakelijk om de maatregel **goed en voldoende fijnmazig te monitoren, en snel bij te sturen waar nodig**.

Naast een vlotte indicering door VDAB is het cruciaal dat ook **het toekennen van de tewerkstellingsondersteunende maatregelen en de toeleiding sneller gebeuren**. Daarbij moet in eerste instantie de administratieve flow voor werkgevers worden aangepakt. Gezien de aard van de doelgroep is ook ontzorging en ondersteuning van de werkgever en werknemer/werkzoekende wenselijk, bv. voor het tijdig indienen van de nodige documenten. Momenteel moet VDAB vaak (lang) wachten op de juiste informatie, en moet de werkgever wachten op de indicering.⁹

Om (nog) meer werkgevers en zelfstandigen met een arbeidsbeperking te stimuleren om hier gebruik van te maken, blijft het belangrijk om verder in te zetten op **een sterke communicatie- en bereikstrategie**. Het gebruik van goede praktijken en rolmodellen kan hiertoe bijdragen. De Vlaamse sociale partners willen samen met de minister bekijken hoe bestaande drempels in het systeem kunnen worden aangepakt.

Tot slot herhaalt de SERV het belang van inzetten op **kwalitatieve begeleiding waar nodig, en van voldoende middelen om die begeleiding te garanderen**. De SERV gaf in het verleden al aan bezorgd te zijn over de 'gesloten end' financiering voor het luik begeleiding. De BBT versterkt deze bezorgdheid. Deze toont namelijk aan dat de **begrotingsinspanning van 6000 keuro die in 2025 binnen de sociale economie moet worden gerealiseerd, voor het grootste gedeelte (3500 keuro) wordt genomen op het begrotingsartikel dat de middelen bevat voor de begeleidingspremie individueel maatwerk**. Hoe wil de minister de begeleiding voor deze kwetsbare doelgroep binnen IMW blijven garanderen? Daarenboven is het weinig transparant dat hetzelfde begrotingsartikel ook de kredieten bevat tot voortzetting van de overgangsmaatregelen sociale inschakelingseconomie (SINE), lokale diensteneconomie (LDE) en maatwerkafdelingen (MWA) naar individueel maatwerk. Dit maakt het onmogelijk om het precieze budget voor eigenlijke begeleidingspremies in individueel maatwerk te achterhalen

---

⁸ SERV (2021). Advies Individueel Maatwerk. Zie: <https://www.serv.be/node/14476>; SERV (2022). Advies Individueel Maatwerk. Zie: <https://www.serv.be/node/15036>

⁹ SERV (2024). Advies duurzame werkervaring en BVR individueel maatwerk. Zie: <https://www.serv.be/node/16409>

5. Verdiep de samenwerking tussen sociale – en reguliere economie

Informeer reguliere ondernemingen over de meerwaarde die sociale economieondernemingen voor hen kunnen creëren en stimuleer samenwerking. Sociale economieondernemingen kunnen als toeleverancier van of in samenwerking met reguliere ondernemingen, een **alternatief bieden voor outsourcing of robotisering van activiteiten**. Verder kunnen zij **bijdragen aan het verlichten van de arbeidsmarktkrapte** door hun samenwerking met diverse Vlaamse sectoren met een structureel tekort aan arbeidskrachten, zoals de zorgsector. Zij doen dat vandaag al. Onderzoek (2021)¹⁰ toont aan dat maatwerkbedrijven een samenwerking hebben met minstens 4,5% van alle Vlaamse ondernemingen met een jaarrekening. In de industrie heeft 14,7% van de ondernemingen in Vlaanderen een rechtstreekse link met één of meerdere Vlaamse maatwerkbedrijven (als leverancier, klant, en/of enclave-klant). In een aantal specifieke sectoren is de samenwerking al zeer groot: 1 op 5 van de Vlaamse ondernemingen die behoren tot de biogebaseerde economie of machinebouw werkt samen met maatwerkbedrijven.

De SERV vraagt om verder te verkennen:

- **welke strategische activiteiten ge-insourced kunnen worden** en welke rol de sociale economie daarin kan spelen,
- hoe **samenwerking** tussen sociale economieondernemingen en reguliere ondernemingen **gestimuleerd en ondersteund** kan worden via sensibilisering en het creëren van incentives.

Benut het potentieel van sociale economieondernemingen om te sturen op ruimere strategische doelstellingen in het arbeidsmarktbeleid, zoals de transitie naar een inclusieve arbeidsmarkt. Zoals de minister terecht stelt kunnen sociale economieondernemingen door hun maatschappelijke focus en lokale verankering mee het verschil maken in deze transitie. De sociale economie kan een belangrijke schakel zijn in de activering richting de reguliere economie, of naar vaste tewerkstelling wanneer de eisen in de reguliere economie (tijdelijk) te hoog liggen (zie hierboven). Tegelijkertijd vraagt de SERV om ook:

- **in de reguliere economie blijvend in te zetten op inclusieve werkvloeren**, zodat personen met een arbeidsbeperking ook (rechtstreeks of na doorstroom) via het IMW terecht kunnen in de reguliere economie. Naast de werkzoekenden met een advies CMW (zie hierboven) zijn er vandaag 6498 werkzoekenden met een 'zuiver' advies IMW¹¹. **Onder andere sociale economie ondernemingen daartoe bijdragen vanuit hun expertise met**

---

¹⁰ Vereniging Vlaamse Provincies (2021). Onderzoek naar de samenwerking tussen de Vlaamse maatwerkbedrijven en de reguliere bedrijven als meerwaarde voor de economie.

¹¹ Cijfers van augustus 2024. Bron: VDAB

tewerkstelling op maat van kwetsbare werkzoekenden, zoals de minister terecht aanhaalt.

- **ruimer in te zetten op een bekendmaking van het bestaande ondersteuningsaanbod voor personen met een arbeidsbeperking.** Zo werd vorige legislatuur bv. in het versnellingsplan voor de re-integratie van personen met gezondheidsuitdagingen ingezet op het verder promoten van maatregelen als individueel maatwerk en werk- en zorgtrajecten. Naast individueel maatwerk en arbeidsmatige activiteiten kan ook collectief maatwerk een volwaardige tewerkstelling bieden voor mensen met gezondheidsuitdagingen, voor zover ze passen binnen de doelgroep Belangrijk daarbij is om **deze instrumenten steeds passend en op maat in te zetten**, los van de specifieke doelgroep van personen in (langdurige) ziekte. Waar betaalde arbeid mogelijk is, heeft dat steeds de voorkeur¹².

Ga ook binnen het ondersteuningsinstrumentarium na hoe de brug tussen sociale economie, MVO en ondernemers kan worden versterkt. De SERV neemt akte van het feit dat het instrumentarium voor erkende sociale economie ondernemingen gerationaliseerd zal worden en dat de minister tegelijkertijd de opportuniteiten zal onderzoeken om het VLAIO-instrumentarium voor erkende sociale economie ondernemingen toegankelijker te maken. De BBT verduidelijkt ook dat het tweede deel van de geplande begrotingsinspanning (2500 keuro in 2025) op het begrotingsartikel 'ondersteuningsmaatregelen sociale economie en duurzaam sociaal ondernemerschap' zal worden gerealiseerd. De SERV gaf in het verleden al aan dat het noodzakelijk is om in de uitvoeringsbesluiten van het ondersteuningsdecreet te verduidelijken welke sociale economie ondernemingen in welke omstandigheden in aanmerking komen voor welk type steun. Dat is belangrijk om de complementariteit te bewaken en dubbelfinanciering te vermijden¹³. **Waar het generieke instrumentarium geen antwoord biedt op de specifieke noden van erkende sociale economie ondernemingen, is het belangrijk dat een gericht complementair aanbod vanuit het sociale economie beleidskader gegarandeerd blijft.**

---

¹² SERV (2024). Advies Versnellingsplan voor de re-integratie van personen met gezondheidsuitdagingen in Vlaanderen (25 april 2024): <https://www.serv.be/node/16529>.

¹³ SERV (2023). Advies ondersteuning sociale economie en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Zie: <https://www.serv.be/node/16010>

6. Versterk de lokale inbedding van de sociale economieondernemingen

Sociale economieondernemingen spelen niet alleen een belangrijke rol in het activeren van mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt maar leveren ook lokale, maatschappelijke meerwaarde. Zij kennen een lange traditie van lokaal produceren en van lokale dienstverlening gericht op kwetsbare groepen. Daarom wil de minister **de banden tussen sociale economie en lokale besturen verder verstevigen.**

Evalueer de lokale regierol sociale economie en werk, stuur bij waar nodig en veranker deze (regie)rol binnen een apart regelgevend kader rond lokaal arbeidsmarktbeleid. De SERV kan zich vinden in het voorstel om de lokale regierol sociale economie en werk te evalueren en te bekijken of en hoe er nieuwe inhoudelijke accenten kunnen gelegd worden om de brug tussen sociale economie en reguliere economie te versterken. In het verleden formuleerde de SERV al kritische vragen en aanbevelingen bij deze regierol¹⁴. Intussen sloten de SERV en VVSG een bilateraal pact 'Samen en lokaal voor werk'¹⁵, dat ze samen met de nieuwe Vlaamse regering verder willen uitwerken en implementeren. Het doel is om voor complexe problemen die VDAB- als Vlaamse arbeidsmarktregisseur- en OCMW's elk niet alleen kunnen aanpakken, de samenwerking op het terrein te versterken. Het is daarbij o.a. belangrijk om het lokaal arbeidsmarktbeleid juridisch te verankeren in een koepeldecreet met relevante uitvoeringsbesluiten. Dit biedt een structuur om bestaande zaken in te passen waar er al middelen voor zijn, vermijdt versnippering in de regelgeving en integreert bestaande zaken zoals o.a. de regierol sociale economie en werk en de aanvullende lokale diensten.

Werk het inhoudelijk en financieel kader voor het aanvullend lokaal dienstenaanbod (ALD) verder uit¹⁶. De minister wil onderzoeken of ze erkende Sociale Tewerkstellingsondernemingen (STO's) kan ondersteunen in het kader van lokale maatschappelijke uitdagingen, waarbij zij **gebruik makend van individueel maatwerk zowel kansen creëren inzake de tewerkstelling van personen met een afstand tot de arbeidsmarkt als sociale en economische meerwaarde realiseren, en dit in overleg met de lokale besturen.** De SERV vraagt zich af de minister dit ziet als alternatief voor het aanvullend lokaal dienstenaanbod, waarvoor in navolging van het regeerakkoord 2019-2024 een financieel kader werd gecreëerd binnen het ondersteuningsdecreet (art. 14). De SERV vraagt om navolging te geven aan het genomen engagement, en het financieel en inhoudelijk kader voor het ALD verder te concretiseren in de uitvoeringsbesluiten van het ondersteuningsdecreet.

---

¹⁴ SERV (2022). Advies Lokale Regierol Werk en Sociale Economie. Zie: <https://www.serv.be/node/14932>

¹⁵ SERV, VVSG *Pact. Samen en lokaal voor werk*, Brussel, 24 mei 2024. Zie: <https://www.serv.be/node/16530>

¹⁶ SERV (2023). Advies ondersteuning sociale economie en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Zie: <https://www.serv.be/node/16010>

7. Blijf de sociale partners betrekken bij het beleid rond sociale economie.

Het regeerakkoord (luik 'Werk en Sociale Economie') stelt terecht dat sociaal overleg een belangrijke pijler blijft in het arbeidsmarktbeleid. Het is belangrijk om **de sociale partners via de SERV blijvend te betrekken bij de voorbereiding en uitvoering van het Vlaamse arbeidsmarktbeleid, inclusief het beleid rond de sociale economie in Vlaanderen**. Naast de 5 bovenstaande prioriteiten, willen de sociale partners ook betrokken worden bij andere beleidsacties, zoals bv.:

- De versterking van de **werk- en zorgtrajecten**,
- de verder **uitvoering van het ondersteuningsdecreet**, waaronder de concretisering van de **Commissie Sociale Economie** binnen de SERV,
- de verdere uitbouw van de **enclavewerking** vanuit maatwerkbedrijven in private ondernemingen,
- de evaluatie van de **activiteitencoöperaties**.